

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΤΟΣ Α' 1884

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

15 ΙΟΥΛΙΟΥ ΑΡΙΘ. 20

Ο ΠΑΛΑΙΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΧΙΤΩΝ

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἤμην διεκπεραιωτῆς ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν στρατιωτικῶν ἐγγνώρισα τὸν Ἰωάννην Βιτάλην, πρῶτον ὑπαξιωματικόν, ἀπολέσαντα τὸν δεξιὸν τοῦ βραχίονα κατὰ τὴν εἰς Ἰταλίαν ἐκστρατείαν, ἀλλὰ διατηροῦντα τὴν δεξιάν, δι' ἣς ἐξετέλει θαύματα καλλιγραφίας, γράμματα στρογγύλα, κυρτά, γοθικά καὶ διὰ μονοκονδυλίας ἐσχεδιάζε μικρὸν πτηνὸν εἰς τὸ τέλος τῆς ὑπογραφῆς του.

Λαμπρὸς ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Βιτάλης! Τύπος παλαιῦ στρατιώτου, τιμίῳ καὶ ἄγνῳ. Μολονότι μόλις ἦτο τεσσαρακοντούτης, σπάνιαι δὲ ψαφαὶ τρίχες διαφαίνοντο ἐν τῷ ξανθῷ ὑπογενεῖῳ του, ἐν τούτοις ὅλοι εἰς τὸ ὑπουργεῖον, τὸν προσωνοῦμεν Μπαρμπαβιτάλην, ἀλλὰ μὲ σεβασμὸν μᾶλλον ἢ οἰκειότητα· διότι ἐγνωρίζομεν τὸν πλήρη τιμῆς καὶ ἀφοσιώσεως βίον ὃν διήγεν ἐν τῇ μικρᾷ πενιχρᾷ του κατοικίᾳ, ἐν ἣ εἶχε περισυναγάγει τὴν χήραν ἀδελφὴν του μὲ ὀρφανὸν ὀρφανῶν, καὶ ἐν ἣ συντηρεῖ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὄντα μὲ τὸ ἰσχνόν του εἰσόδημα, δηλαδὴ τὴν μηνιαίαν ἀμοιβὴν του διὰ τὸν σταυρὸν ὃν ἔφερε, τὴν σύνταξίν του καὶ τὸν μισθὸν του. Τρεῖς χιλιάδες δραχμαὶ διὰ πέντε ἀνθρώπων! Ἐν τούτοις, τὰ ἐπανωφόρια τοῦ Μπαρμπαβιτάλη, τὰ ἐπανωφόρια ἐκεῖνα ὧν ἡ ἀριστερά, ἡ κενὴ χειρὶς, προσεδένετο εἰς τὸ τρίτον κομβίον ἦσαν πάντοτε βυρσοσμένα ὡς διὰ γενικὴν ἐπιθεώρησιν, ὁ δ' ἀγαθὸς στρατιώτης τόσῃν μεγάλῃ σημασίαν ἀπέδιδεν εἰς τὴν ἐρυθρὰν ταινίαν τοῦ παρασῆμου του, ὥστε τὴν ἀπέσπα ἀπὸ τῆς κομβιοδόχης του, ὡσάκις ἔφερε δέμα τι ὀφωνίων ἢ ἐνδυμάτων καθ' ὁδόν.

Ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ τότε κατώκουν ἐν τινὶ τῶν μεσημβρινῶν προαστείων τῶν Παρισίων, ἐπέστρεφα εἰς τὴν συνοικίαν μου μετὰ τοῦ Μπαρμπαβιτάλη, ὅστις ἐνῶ ἐβαδίζομεν, μοὶ διηγεῖτο τὰ κατὰ τὰς ἐκστρατείας του.

Ἐνίοτε τὰς θερμὰς τοῦ θέρους ἐσπέρας προσέφερον ἐν ποτήριον ἀψιθίου εἰς τὸν φίλον μου, τότε δὲ ἤμην βέβαιος ὅτι καθ' ὁδὸν θ' ἀκούσω δραματικὴν τινα διήγησιν.

Μίαν ἐσπέραν—γριζῶ δὲ ὅτι ὁ Μπαρμπαβιτάλης εἶχε πῖει δύο ποτήρια ἀψιθίου—ἀφ' οὗ ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ τὸ καφενεῖον καὶ διηρχόμεθα στενὴν τινα ὁδόν, εἶδον ὅτι ἐσταμάτησεν ἀποτόμως ἐνώπιον στρατιωτικῷ παλαιοπωλείῳ. Ἦτο δὲ τοῦτο ῥυπαρὸν τι καὶ πένθιμον μαγαζεῖον εἰς τὰ ὑαλώματα τοῦ ὁποίου πρὸς πώλησιν ἐξετίθεντο σκωριῶντα πιστόλια,

ἐπωμίδες ἀπότριπτοι, καὶ εἰς τὴν πρόσοφίν του ἐκρέμαντο, ἐν μέσῳ πενιχρῶν ρακῶν, παλαιοὶ τινες χιτῶνες ἀξιωματικῶν, σηπόμενοι ὑπὸ τῆς βροχῆς καὶ διαθιβρωσκόμενοι ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ διατηροῦντες ἔτι τὸ σχῆμα τοῦ σώματος καὶ τὸ ἀποτύπωμα τῶν ὤμων, καὶ ἔχοντες τι τὸ προσομοιάζον ἀνθρώπῳ.

Ὁ Βιτάλης λαβὼν τὸν βραχιονά μου διὰ τῆς χειρὸς του καὶ στρέψας πρὸς ἐμὲ τὰ μεθυσμένα πῶς βλέμματά του, ὕψωσε τὸν ὑπόλοιπον κορμὸν τοῦ ἠρωτηριασμένου βραχιονός του, ὅπως μοὶ δείξῃ ἕνα τῶν παλαιῶν ἐκεῖνων χιτῶνων—ἕνα χιτῶνα ἀξιωματικῷ τῶν ζουάδων.

—Κύττα, μοὶ εἶπε, νὰ ἡ στολὴ τοῦ σώματός μας, . . . χιτῶν λοχαγοῦ.

Καὶ πλησιάσας νὰ ἐξετάσῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸ ἔνδυμα, ἀνέγνω τὸν ἐπὶ τῶν κομβίων ἐπιγεγλυμμένον ἀριθμὸν καὶ ἐπανέλαβεν ἐνθουσιωδῶς :

—Εἶνε καὶ τοῦ συντάγματός μας! τοῦ πρώτου τῶν ζουάδων. Ἄλλ' ἐξάφνα ἡ χεὶρ τοῦ Μπαρμπαβιτάλη, ἡ κρατοῦσα ἤδη τὸ κάτω μέρος τοῦ παλαιῦ χιτῶνος, ἔμεινεν ἀκίνητος, ἡ μορφή του ἐσκυθρόωσε, τὰ χεῖλη του ἤρξαντο τρέμοντα, καὶ ταπεινώσας τοὺς ὀφθαλμούς του ἐψιθύρισε μετὰ τρόμου :

—Θεέ μου! ἐκεῖνος θῆκε!

Εἶτα διὰ βιαίας κινήσεως ἔστρεψε τὸν χιτῶνα, εἶδον δ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς ῥάχews μικρὰν στρογγύλην ὀπὴν, ὀπὴν ἐκ σφαιρας, περιβαλλομένην ὑπὸ ῥυπαδῶος κύκλου, ὅστις θὰ ἦτο βεβαίως παλαιὸν αἶμα—ἡ ἀπαισία δ' ἐκεῖνη ὀπὴ ἐνεποιεῖ τρόμον καὶ οἶκτον ὡς χαλιν τραῦμα.

—ὦ! ὦ! εἶπον εἰς τὸν Μπαρμπαβιτάλην, ἀρήσαντα διὰ μιᾶς τὸν χιτῶνα καὶ ἀπελθόντα κατεσπυρμένως, μὲ κεκυφίταιν κεφαλὴν,—ἀσχημη πληγὴ.

Προμαντεῶν δὲ ἱστορίαν τινα προσέθηκα ὅπως παρορμήσω τὸν γέροντα νὰ μοὶ τὴν ἀφηγηθῇ.

—Νομίζω ὅμως ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν ζουάδων δὲν πληγώνονται συνήθως ἀπ' ὀπίσω.

Ἄλλ' ἐφαίνετο ὅτι δὲν μὲ ἤκουε· ἐψιθύριζε δάκνων τὸν μύστακά του :

—Πῶς βρέθηκε ἐδῶ; Εἶνε μακρὰ τὸ Μελενιάνο, ὅπου ἔγεινεν ἡ μάχη, ἀπ' αὐτὸ τὸ παλαιοπωλεῖο. . . Ἄ, νοιώθω, ἐκεῖνα τὰ κοράκια ποῦ τρέχουν πίσω ἀπὸ τὰ στρατὰ, ποῦ ξεγυμνῶνουν τοὺς σκοτωμένους τῶφεραν. . . Μὰ γιατί ἴσα ἴσα αὐτοῦ, δύο βήματα μακρὰ ἀπ' τὴν στρατιωτικὴν σχολήν, ποῦ εἶνε ὁ ἄλλος. Θὰ πέρασε ἀπ' ἐδῶ, καὶ θὰ τὴν ἐγγνώρισε· ὦ! εἶνε σὰν βρυκόλακας ποῦ βγαίνει ἀπ' τὸν τάφο!

—Μπαρμπαβιτάλη, τῷ εἶπον, λαβὼν τὸν βραχιονά μου πλήρης περιεργίας, φθάνει

περὶ αὐτὸς ὁ μονόλογος, πέ μου, σὲ παρακαλῶ, τί ἐνθύμησι σοῦ φέρει εἰς τὸν νοῦν σου αὐτὸς ὁ τρυπημένος χιτῶν.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀνευ τῶν δύο ἀψιθίων, τίποτε δὲν θὰ ἐμάνθανον, διότι ἅμα ἤκουσε τὴν αἰτησίαν μου ταύτην ὁ Μπαρμπαβιτάλης ἔρριψεν ἐπ' ἐμοῦ δύσπιστον, σχεδὸν πεφοβισμένον βλέμμα· ἀλλ' ἐξαίφνης, ὡσεὶ λαβὼν σταθερὰν ἀπόφασιν,

—Ἄι, ἄς εἶνε, μοὶ εἶπε, θὰ σοῦ πῶ πῶς ἔγεινε τὸ πρᾶγμα. Εἶσαι νέος γραμματισμένος καὶ καλός, ἔχω ἐμπιστοσύνη σὲ σέ νανε, καὶ σὰν φθάσω εἰς τὸ τέλος θέλω νὰ μοῦ πῆς,—τὴν ἀλήθειαν, ὁ Θεὸς κ' ἡ ψυχὴ σου,—ἂν φέρθηκα καλὰ ὅπως ἐφέρθηκα. . . Μὰ ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσω; . . .

Πρῶτα πρῶτα δὲν μπορῶ νὰ πῶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀλλοῦτοῦ γιατί ζῆ ἀκόμη, μὰ θὰ σοῦ πῶ τὸ παρατσούκλι ποῦ τοῦ εἶχαμε βγάλει εἰς τὸ σύνταγμα. Τὸν λέγαμε Διψασμένο, καὶ νὰ σοῦ πῶ, τοῦ ταίριαζε, γιατί ἔπινε, ἔπινε δέκα, δεκαπέντε, εἴκοσι ποτήρια τὴν ἡμέραν καὶ περὶ πολλὰ καὶ πάλι χορτασμὸ δὲν εἶχε. . . Ἦτανε λοχίας εἰς τὸν τέταρτο λόχο τοῦ δευτέρου τάγματος, κ' ἐγὼ ἤμουν καταλυματίας, καὶ ἦτανε πάντα εἰς τὸ πλάγι μου. . . Καλὸς στρατιώτης, πολὺ καλὸς στρατιώτης. . . Μεθύστακας, ἀψύς, καυγατζής, . . . μὰ παληκάρι ὅσο παίρνει. Τὴν ἡμέραν ὅπου ἐφθασα ἐγὼ εἰς τὸ τάγμα ὁ Διψασμένος εἶχε πάρει τὴν ἀφροσί του· μὰ ξανακατατάχθηκε πάλι, ἐπῆρε κἀτι λεπτὰ γιὰ τὴν ξανακατατάξίν του, καὶ τρεῖς ἡμέρας μαζὶ μὲ κἀτι ὁμοίους τοῦ τῶριζε εἰς τὸ μεθύσι καὶ τὴν παραλυσία. Ὑστερα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας τὸν φέρνουν εἰς τὸν στρατῶνα μὲ κεφάλι σπασμένο ἀπὸ μιὰ σπαθιά· εἶχε κτυπηθῆ μὲ τοὺς συντρόφους του. Ὁ Διψασμένος ἔγεινε καλὰ, τὸν ἔβαλαν δεκαπέντε μέρας εἰς τὴν κατάγα καὶ τοῦ ἔβγαλαν καὶ τὰ σειρήτια. Ἦταν ἡ δευτέρα φορὰ ποῦ τάχανε. Ἄν δὲν ἦταν ἔτσι μεθύστακας καὶ παραλυμένος ὁ Διψασμένος ποῦ ἦτανε ἀπὸ καλὴ οἰκογένεια καὶ εἰζευρε καὶ γράμματα θάτανε ἀπὸ καιρὸ ἀξιωματικός. . . Τὸ λοιπὸν τοῦ ξαναπῆραν τὰ σειρήτια του, μὰ ὕστερα ἀπὸ δεκαοκτὼ μῆνας τὰ ξαναπῆρε πάλι, ἀπὸ κλωσύνῃ τοῦ γέρου λοχαγοῦ, ποῦ τὸν εἶχ' ἰδεῖ νὰ πολεμᾷ σὰν λιοντάρι.

Μὰ ὁ γέρος ἐπροβιβάσθηκε ταγματάρχης καὶ εἰς τὸν τόπο του μᾶς ἔστειλαν ἕνα λοχαγὸ εἰκοσιοκτῶ χρόνων, ἕνα Κόρσο, Χαρίτο, βγαλμένον ἀπὸ τὴ Σχολήν, νέο μὲ ἀξία, καθὼς ἔλεγαν, μὰ καὶ αὐστηρὸ, σκληρὸ εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ ἅμα κύτταζε μιὰ βούλα σκουριὰ εἰς τὸ τουφέκι, ἢ πῶς σούλειπε ἕνα κομπὶ σ' ἔστειλε ὀκτὼ μέρας κράτησι· δὲν εἶχε ὑπηρετήσῃ ἀκόμη εἰς τὴν Ἀλγερία καὶ δὲν εἰζευρε πῶς οἱ ζουάδοι δὲν φέρνουν πάρα

πολύ από πειθαρχία. Από μιάς αρχής ο Χαρίτος πήρε το κακό τον Διψασμένο και ο Διψασμένος τον Χαρίτο. Δεν μπορούσε να γείνη άλλοις. Την πρώτη φορά πού ο λοχίας δεν έδωσε το παρών εις την βραδινή πρόσκλησις οκτώ μέραις κράτησι· την πρώτη φορά πού μέθυσε, δεκαπέντε ημέραις. Όταν ο λοχαγός του πετούσε κατόμουτρα την ποιή του, λέγοντας· ξηρά ξηρά: «Ξέρω τί κουμάσι είσαι, μα θα σε διορθώσω, όπως σου αξίζει!», ο Διψασμένος δεν έλεγε τίποτε· κ' επήγαινε ήσυχα 'ς την φυλακή· μα ο λοχαγός δεν θα φαινότανε τόσο άγριος αν έβλεπε πώς εκοκινίζει από θυμό το πρόσωπο του λοχία, άμα έγυρνούσε το κεφάλι του, και τί λυσα αστραφτε μέσα στα φοβερά γαλαζία μάτια του.

Σ αυτό το μεταξύ ο Αυτοκράτωρ κάνει πόλεμο με τους Αυστριακούς και μας στέλνουν 'ς την Ιταλία... Μα δεν θα σου πω για τον πόλεμο, έρχομαι ίσα 'ς την ιστορία μου... Την παραμονή της μάχης του Μελενιάνου—δπου έχασα το χέρι μου, ξέρεις, —το τάγμα μας ήτανε στρατοπεδευμένο μέσα 'ς ένα χωριό, και πριν να διαλύσωμε τας τάξεις, ο λοχαγός μας έβγαλε ένα μικρό λόγο—είχε δίκαιο ο λοχαγός—για να μας ένθυμιση ότι εφιστάμεθα 'σε φιλικόν τόπο, και ότι η τιμή μας άπαιτούσε να φοβούμε καθως πρέπει, και ότι οποιος πειραξή εις το παραμικρό κανένα έντόπιον θα τιμωρηθή αυστηρά. Έν ή ώρα αόριστε, ο Διψασμένος, πού έκονδουλοσε ό λίγο, κ' άκουμπούσε επάνω μου, —είχε πιστ' δεν ξέρω χ'έγω πώσο από το πρωί, —έσήκωνε με κοροϊδία τους ώμούς του μα ο λοχαγός δεν τον ειδε.

Τα μεσανύκτια ζυπνώ από φωναίς: Πηδω, από τάχυρα πού έκοιμώμουν εις την αυλή, και βλέπω, εις το φως της φεγγαρίου, πέντε έξη στρατιώται και χωρικούς να πολεμούν να πάρουν από τα χέρια του Διψασμένου, άγριεμένου σαν λεοντάρι, μια εμμορφη κόρη πού είχε άρπαγήνη Τρέχω να βοηθήσω κ' εγώ, μα ο λοχαγός Χαρίτος φθάνει προητέρα μου. Με μια ματιά—σου είχα ένα διαβολομάτι ο Κόρσος!—έκαμε τον λοχίαν κ'έκοκκάλωσε από την τρομάρα· έπειτα αφού έδωσε θάρρος 'ς την κόρη, ήλθε κ' έσταθη εμπρός 'ς τον Διψασμένο και κουνώντας το δάκτυλό του, πού έτρεμε, κάτω από την μύτη αυτούνου.—Τέτοιοι άθλιοι 'σαν κ'εσέ-να θέλουν τουφέκισμα του είπε: «Μα ιδώ τον συνταγματάρχη θα χάσης άλλη μια φορά τα σειρήτια σου, μα τώρα για πάντα... Αύριο θα γείνη μάχη, προσπάθησε να σκοτωθής.

Ξαναπλαγιόσαμε, μα ο λοχαγός είπεν αλήθεια: από τα ζημερώματα αι κανονιαίς μας εξύπνησαν. Τρέξαμε 'ς τα όπλα, και ο Διψασμένος— ποτέ ' αφωρισμένα γαλαζία μάτια του δεν μου φάνηκαν πιό καλά—ήλθε 'ς το πλάγι μου. Το τάγμα μας τραβήξε εμπρός. Η διαταγή ήτανε να ζεφυλώσωμε τους αυστριακούς πού είχαν οχυρωθής, με κανόνια, εις το χωριό

Μελανιάνο, Έμπρός, μάρες! Πριν προχωρήσωμε ένα τέταρτον δρόμο, βροχή επάνω μας τ' άμδραλλίζ των άσπροφύων, και 'ς τή στιγμή βήχουν κάτω σκοτωμένους δέκα πέντε από το λογο μας. Τότε οι άξιωματικοί μας, πού επεριέμεναν διαταγή για να κάμωμε έφοδον μας διατάζουν να κρυφθούμε μέσα 'ς τ'άραπιστία, και να πυροβολώμε· μα αυτοί μένουν όλόρθοι, όπως κ' έπρεπε, και να σου πω ο δικός μας ο λοχαγός δεν στεκότανε λιγότερο ίσα από τους άλλους. Ημείς, γονατιστοί, κρυμμένοι 'ς τα καλαμπόκια πυροβολούσαμε την μπαταρία. Έξαφνα, νοιώθα κάποιον να με σκουνητ' 'ς τον άγκωνα, γυρνά και βλέπω το Διψασμένο να γεμίζει το τουφέκι του.

— Τόν βλέπεις τον λοχαγό; μου λέγει.

— Τόν βλέπω... κ' έπειτα τί; άπεκρίθηκα βλέποντας τον άξιωματικό πού έστειτε όλόρθος είκοσι βήματα μακριά μας.

— Δεν έκανε καλά να μου 'μιλήση όπως μου ώμιλήσε αυτή τή νύκτα.

— Έπειτα γρήγορα, γρήγορα έσήκωσε το τουφέκι του, και έσημάδευσε. Ο λοχαγός με το κεφάλι γυρμένο πίσω έπεσε βαρεία άσφαιρά άνάσκειλα, αφού του ξέφυγε από τα χέρια το σπαθί του.

— Φονιά! εφώναξα και τον άρπαξα από το χέρι.

Μα μου κατέβασε μια κοντακιά 'ς το στήθος και μ' έβριξε τρία βήματα μακριά.

— Ζωή! Μπορείς ν' άποδείξεις πώς έγω τον σκότωσα;

Έσηκώθηκα άγριεμένος μα όλοι οι σκοπευται έσηκώθηκαν την ίδια στιγμή. Ο συνταγματάρχης μας με κεφάλι έξέκαπο, πάνω 'ς τάφρισμένο άλογο του, έτρεχε εμπρός και μιας έδειχνε με το σπαθί του την αυστριακή μπαταρία, φωνάζοντας όσο ειμπορούσε:

— Έμπρός Ζουάβοι! έφ' όπλου λόγχη! Έμπρός!

Τι ειμπορούσα να κάμω; Να χυθώ εμπρός, όπως και οι άλλοι. Και να σου πω δεν θα ματάγεινε τέτοια έφοδος. Είδες καμμία φορά τή θάλασσα να δέρνη ένα βράχο. Αί, το ίδιο ήτανε. Κάθε λόχος ανέβαινε εκεί επάνω σαν κύμα πάνω 'ς το βράχο. Τρεις φοραίς σκεπάσθηκε η μπαταρία από Ζουάβους και τρεις φοραίς ξαναφάνηκε πάλι, με τα κανόνια της, αντί-νητα 'σαν βράχος πού δεν τον τραντάζει η τρικυμία.

Μα ο τέταρτος λόχος, ο δικός μας, την έκυριευσε. Εγώ, με είκοσι ηδηήματα έφθασα 'ς το χωράκι μου. Άνοιξα δρόμο με το κοντάκι του όπλου μου· μα δεν πρόφθασα να ιδώ ένα ζευγάρι ξανθά μουστάκια ένα γαλαζιο κασκέτο, και την κάρνα μιας καραβίνας πού σχεδόν μ' άγγιζε. Κοντά 'ς τον άριστερόν ώμον μου ήλθε ένα τέτοιο κτύπημα πού ένόμισα ότι πετάχθηκε όλο μου το χέρι! Κατόλουσα το όπλον μου, παραχαλίσθηκα, κ' επήγα κ' έπεσα κοντά 'ς ένα τροχό άμαξιού με πολεμοφόδια, κ' έλιποθύμησα.

Όταν άνοιξα τα μάτια μου, μονάχα

ένας μακρινός κρότος τουφεκιά άκούοτανε. Οι Ζουάβοι ήσαν επάνω 'ς τή μπαταρία, κ' εφώνάζαν: Ζήτω ο Αυτοκράτωρ! κ' έκουνούσαν εις τον άέρα τα τουφέκια των.

Ένας γέρος στρατηγός, με το έπιτελειό του, ήλθε τρεχάλα. Σταμάτησε το άλογο του, έβγαλε το χρυσομένο ηηλιό του, το έκουνησε με χαρά εις τον άέρα και εφώναξε:

— Μπράβο, Ζουάβοι μου! Είθε οι πρώτοι στρατιώται του κόσμου!

Η μου καθισμένος κοντά 'ς τον τροχό του άμαξιού, κ' έβαστούσα με το δεξί μου χέρι το κακόμοιρο τάριστερό μου και συλλογιζόμουν το φρικτό κακούργημα του Διψασμένου πού έσκότωσε από πίσω τον άξιωματικό του, 'ς τή βράσι της μάχης.

Έξαφνα έβγήκε από τας τάξεις, έπροχώρησε προς τον στρατηγό... Ναι, αυτός, ο ίδιος, ο Διψασμένος, ο φονιάς του λοχαγού. Σ την μάχη έχασε το φέσι του, και το ζουρισμένο κεφάλι του ήτανε σχισμένο από μια πληγή πού έσταζε αίμα πάνω 'ς το μέτωπο και 'ς το μάγουλό του. Με το ένα χέρι του άκουμπούσε 'ς το τουφέκι του, με το άλλο έπαρουσίασε μια σημαία αυστριακή, κατακουρελιασμένη και καταματωμένη, μια σημαία πού είχε κυριεύσει.

Ο στρατηγός τον έκύτταζε με θαυμασμόν.

— Αί, Βρικοϋρ, είπε, εις ένα από τους άξιωματικούς της ύπηρεσίας, κύττα, τί άνθρωποι!

Και έφυγε με τ' άλογο του φιδυρίζοντας: Ρι άνθρωποι! τί άνθρωποι!

Μα έκείνην την στιγμήν το χέρι μου μου έπονήσε φρικτά· εξαναλιγοθύμησα και δεν είδα πεία τίποτε και δεν ήκουσα τίποτε.

Τα άλλα τα ξέρεις. Πολλαις φοραις σου έχω είπής πώς μουκόψαν το χέρι μου έως κοντά 'ς τον ώμο, και πώς δύο μήνας έμεινα 'ς το νοσοκομείο με πυρετό και παραμιλητά. Όταν δεν ειμπορούσα να κοιμηθώ έσυλλογιζόμουν τί έπρεπε να κάμω για το Διψασμένο. Να τον καταδώσω; Ναι, ήτανε χρέος μου. Μα δεν μπορούσα να άποδείξω όσα θάλεγα. Κ' έπειτα έλεγα με τον νούν μου: εινε φονιάς, ναι, μα εινε και παληκάρι· έσκότωσε τον καπετάν Χαρίτο, μα επήρε μια σημαία του έχθρου!— Και δεν είξευρα τί άπόφασι να πάρω. Να μην τ' άπολυγομω, άμα ξεγιναι καλά, έμαθα πώς γι' ανταμοιβή της άνδρείας του τον έπροβίβασαν με τον βαθμό πούχε 'ς το τάγμα εις την αυτοκρατορική φρουρά και πώς του έδωκαν και παράσημ' αυτό μ' έκανε να ανηδιάσω 'ς την άρχήν το σταυρό, πού ήλθεν ο ίδικός μου συνταγματάρχης 'ς το νοσοκομείο και μου κρέμασε πάνω 'ς το μανδύο μου. Και ο Διψασμένος ήταν άξιος για σταυρό, να πομει και την αλήθεια. Μα το παράσημό του αξίζει να γείνη σημάδι 'ς τον ούλαμό πού έπρεπε να τον τουφεκίση. Άς εινε, όλα αυτ'ά πέρασαν· ποτέ δεν τον είδα πεία τον λοχία, εγώ έφυγα αυτός έμεινε ως τώρα 'ς τήν ύπηρεσίαν... Μα, άμα είδα αυτόν τον χιτώνα με την τρύπα,

— ο Θεός ξέρει πώς κατόνησε αυτού— κρημαμένο μέσα σε παληόρουχα για πούλημα, δυό βήματα μακριά από το στρατώνά πού εινε ο φονιάς, μου ήλθε 'ς το νού μου ο φόνος και μου φάνη πώς ο λοχαγός ζητ' δικαιοσύνη.

Καθησύχασα τον γηραιόν Μπαρμπαβιτάλην, τον όποτον η διήγησις ειχε εζάψει σφοδρώς· τον διεβεβαίωσα ότι έπραξε καλλιστα και ότι ο ήρωϊσμός του Ζουάβου ίσοφάριζε προς το έγκλημα του. Άλλά μετά τινες ημέρας, άμα φθάσας εις το ύπουργείον ευρον τον Βιτάλην, αναγινώσκοντα έφημερίδα ήν μοι έστεινε συνεπτυγμένη ούτως ώστε μόνον το έξής διάφορον να δυνηθώ ν' αναγνώσω, και ταυτόχρονως έψηθούριζε:

— Δεν τ'άλεγα γ'ό; Έλαθον την έφημερίδα και άνέγγων: «Και άλλο θύμα της άκρασίας.

Χθές, μετά μεσημβρίαν, εις την πλατείαν της Γκρενέλλης, Μαλής τις τουπίκην Διψασμένος, λοχίας των Ζουάβων της αυτοκρατορικής φρουράς, άφθόνως σπείσας εις τον Βάκχον μετ' άλλων έταίρων έν τοις περίε κάπηλίοις, κατελήφθη υπό άλκολικής παραφοράς, καθ' ήν στιγμήν παρετήρει παλαιάς στολές κρημαμένους εις την πρόσοψιν ενός παλαιοπωλείου.

Ο υπάξιωματικός ούτος καταστάς καθ' όλοκληρίαν μακρινώδης άνέσπασε την ζιφολόγην του και έτρεχεν ανά τας όδούς διασπείρων τον τρομόν. Οι δύο συνοδευόντες αυτόν στρατιωτικοί, μόλις και μετά βίας καταρβήσαν να δαμάσωσι τον μακρινόν όστις δεν έπαυσαν ώρυόμενος έν τή λύσση του:— Δεν είμαι φονιάς!... έκυριεύσα μια σημαία αυστριακή 'ς το Μελενιάνο!...

Μας διαβεβαιούσι πράγματι ότι ο Μαλής έπάρασημοφώρηθη διά το άνδραγάθημα τουτο και μόνον η άκρασία και η άκολασία εκάλυσαν αυτόν του να γείνη άξιωματικός.

Ο Μαλής φδηγήθη εις το στρατιωτικόν νοσοκομείον, όπου προσεχώς θέλει μετακομισθής εις το φρενοκομείον της Σαραντόν, διότι άμφιβάλλεται αν ο ταλαίπωρος ούτος έπακανθήση το λογικόν του.

Έν ή δ' άνακτιδον την έφημερίδα εις τον Μπαρμπαβιτάλην, ούτος προσήλωσεν επ' έμου βαθύτατον βλέμμα και ειπε μετά πεποιθήσεως.

— Ο λοχαγός Χαρίτος ήτανε Κόρσος... έκδικήθηκε.

(Francois Coppée)

ΤΙΝΕΣ ΗΘΘΟΝ

κατά τον μέσον αιώνα έν Ελλάδα.

Ευρίχημα 181 εκδ. 147

Είδομεν άνωτέρω, ότι 'Αλβανίαν και 'Αλβανούς από των αρχαιότατων χρόνων μέχρι τέλους της ΙΑ' εκατοστάτηριδος μέτρον ανέφαινονται έν τη ιστορία, και των καθ' ήμας χρόνων, και ουδέν άνευρόντες μαρτυρούν, ότι οι 'Αλβανοί κατάγονται έκείθεν, έξετάσωμε νυν κατά τον αυτόν τρόπον και τα των του Καυκάσου 'Αλβανών και άλλων λαών, εζ' όν, ως θα ιδώ-

αρειμάνιος άλβανικός λαός, πώς ούδαμ' ουδέποτε ήκούσθη επί των έπιδρομών των βαρβάρων Γόθων, Ούννων, Αβάρων, Λάβων, Βουλγάρων και λοιπών, ότε οιθριώδεις ούτοι λαοί, κατά μικράς ένίοτε ομάδας, αν δυνάμεθα να πιστεύσωμε τους Βυζαντινούς, ήρπαζον, έφόνευον, ήχυμαλώτιζον και έν γένει έλεηλάτουν πλειότερον πάσης άλλης Βυζαντιακής χώρας την 'Ιλλυρίαν, πώς ουδέποτε αναφέρονται υπερασπιζόντες την ιδίαν χώραν, τους αδελφούς 'Ιλλυρίους των πόλεων, αν αυτοί έζων έν τοις όρεσιν, ως τινες ένασμενίζονται να πιστεύωσι, μολοντί και έν τοις όρεσιν ήδύναντο να ευρωσιν αυτους οι έστριχοί έκείνοι λαοί και να λάβωσι και εζ' αυτών τον φόρον της θηριωδίας και της έσχάτης άρπαγής, διαρπάζοντας τα ποίμνια και τα κτήνη προς μεταφοράν της λείας; Πώς οι μετέπειτα υπό Βυζαντινούς, Ένετους, 'Ιταλούς, Αυστριακούς, Γάλλους κρατούντες και επί άνδρείας διακρινόμενοι 'Αλβανοί δεν φαινονται έν τοις τότε Βυζαντιακοίς στρατεύμασιν, έν ή Βυζαντιακός στρατός έμπεριείχε στοιχεία έν πάντων των βαρβάρων των τε προς βορράν και προς άνατολάς της αυτοκρατορίας οικούντων; Πώς ουδέν έν ταις φρουραίς της φρουρίας της 'Ιλλυρίας εύρίσκεται ο λαός έκείνος, όστις υπό τον Σκενδέρμπεη τασούτον ήρωϊκώς και ένδράως ήγωνίσθη υπέρ του ίδιου έδάφους τρις κατατροπήσας πολυάριθμον Τουρκικην στρατιάν και μόλις μετά τον θάνατον του άρχηγού ουκούβας; Οστις και μετά ταύτα άρήια έργα πάντοτε τελών δεν έπαυσε πολεμούν υπό τας Τουρκικας σημαίας, πληρών τα τάγματα της ήμισελήνου; Το μυστήριον τουτο ουδαμώς δύναται να έννοηθή διά της πεπλανημένης και άναποδείκτου θεωρίας, ότι οι 'Αλβανοί εινε οι άρχαιοι 'Ιλλυριοί και 'Ηπειρωται.

Προσέτι τσοςούτη διαφορά υπάργει μεταξύ των 'Αλβανών, μεταξύ των δύο φυλών των Γκέκιδων και των Τόσκων, όστε ούδαμώς η μετά μεγίστη δύσκολιας δύνανται αυταινά συνανηθώσι. Αι δύο αυται φυλαί παρουσιάζονται ως δύο λαοί λίαν διαφέροντες κατά την γλώσσαν και έν ήν δεν έξηγεγεται η διαφορά αυτη διά της 'Ιλλυριών καταγωγής αυτών, διά της υποθέσεως, ότι οι 'Αλβανοί έζων εις το 'Αλβανικόν όρος ή εις άλλο όρος της 'Ιλλυρίας και κατελθόντες έκείθεν έξηπλώθησαν και επεκράτησαν εις την 'Ιλλυρίαν και 'Ηπειρον και μετηνάστευσαν εις την Ελλάδα και 'Ιταλίαν, θα ιδώμεν κατωτέρω πώσον ευκόλως έξηγεγεται.

Έξετάσαντες τα της αρχαίας φυλής των 'Αλβανών και της 'Αλβανοπόλεως και έν γένει τα των αρχαίων 'Ιλλυριών και 'Ηπειρωτών έν σχέσει προς την σημερινήν 'Αλβανίαν και τους έν αυτη και άλλωσ' 'Αλβανούς του μέσου αιώνας, άφ' ότου άνεφαινονται έν τη ιστορία, και των καθ' ήμας χρόνων, και ουδέν άνευρόντες μαρτυρούν, ότι οι 'Αλβανοί κατάγονται έκείθεν, έξετάσωμε νυν κατά τον αυτόν τρόπον και τα των του Καυκάσου 'Αλβανών και άλλων λαών, εζ' όν, ως θα ιδώ-

μεν, κατάγονται οι 'Αλβανοί. Και πρώτον εξετάσωμεν τα της του Καυκάσου 'Αλβανίας· αυτη κατά τον Στράβωνα και Πτολεμαίον εξετεινέτο από Σαρματίας μέχρι 'Αρμενίας και από 'Ιθρήας μέχρι Γκρανίας· το δέ 'Αλβανικόν έθνος ήτο μέγιστον· Μέγιστα δέ αυτ'αν (των ένών του Καυκάσου) έστιν 'Αλβανοί και 'Ιθρηες, 'Ιθρηες μεν επί τα Μόσχια όρη και τον Πόντον καθήκοντες, 'Αλβανοί δέ επί την 'Εω και την Κασπίαν κεκλιμένοι θάλασσαν· και έπολέμησε κατά του Πομπηίου, φ' κατ' αρχάς· μεν αίτούντι έδωκε δίοδον, άλλ' είτα έπετέθη, 40 χιλιάσι πεζών, και μετά τουτο, ότε επανένεστη κατά του Πομπηίου και έπολέμηθη υπ' αυτου, 60 χιλ. πεζών και 12 χιλ. ιππέων, και άλλους πολέμους κατά των Ρωμαίων διεξήγαγεν. Ο δέ Στράβων λέγει περί των 'Αλβανών· όμοιος δέ και πεζοί και άφ' 'Ιππων αγωνιζόμενοι, ψιλαί τε και κατάρακτοι καθαίπετ 'Αρμένιοι. Στέλλουσι δέ μείζω της 'Ιθρήων στρατιάς· όπλίζουσι γάρ και έξ μυριάδας πεζών, ιππέας δέ μυρίους και διαχιλίους, όσους προς Πομπηίον διεκινδύνευσαν και τούτους δε συμπολεμούσιν οι νομάδες προς τους έζωθεν όσπερ τοις 'Ιθρησι κατά τας αυτας αιτίας, άλλως δ' έπιχειροϋσι τοις ανθρώποις πολλάκις όστε και γεωργείν κωλύουσι άκοντισται δέ ειςι και τοξόται θώρακας έχοντες και θυρούς, περίκροθα δέ θήρια παραπλησίως τοις 'Ιθρησι· Β. Οι 'Αλβανοί του Καυκάσου ήσαν άρσιμάνιοι, ως βλέπομεν έν τη του Διονυσίου οικουμέν. περιγηόσι· 'Αλβανοί τε επί τοιςσιν 'Αρήτιοι, μολοντί ο Στράβων λέγει, ότι ειςι «μετριώς πολεμικοί». Περί δέ του μεγέθους και άλλους των έν Καυκάσφ 'Αλβανών ο Στράβων λέγει: «Και οι άνθρωποι κάλλει και μεγέθει διαφέροντες...»⁹ Περί δέ του βίου και του ήθους αυτών ειδομεν και άλλαχού, ότι: 'Αλβανοί δέ ποιμενικώτεροι και του νομαδικού γένους έγγυτέρω, πλην άλλ' ούκ άγριοι.¹⁰ Έκ δέ των δύο έν 'Ιλλυρία και 'Ηπειρώ 'Αλβανικόν φυλόν, των Γκέκιδων και Τόσκων, της μιάς το όνομα εύρίσκετο έν Καυκάσφ· Μεταξύ δέ του Καυκάσου όρους και των Κεραυνίων, Τουσσοί και Αίδουροι,¹¹ τα δέ Κεραύνια ήσαν μέρος των Καυκάσιων· Ταύτα γάρ (τα Καυκάσια) υπέρκειται των πεδίων, καλείται δέ τα προς τη θαλάττη μάλιστα Κεραύνια.¹² Τους δέ Τουσσοίς ο Στράβων καλεί Δόσκους· Των Μαιωτών δ' ειςιν αυτοί τε οι Σινδοί... Δόσκοι, άλλοι

1. Στράβ. ΙΑ', Δ', 1 και 5 και ΙΑ', Β', 15. Πτολεμ. Γεωγρ. Βιβλ. 5, κεφ. 11.
2. Πλούταρχ. Πομπήιος 34.
3. Αϊντόβι.
4. Πλούτ. Πομπ. 35.
5. Πλούτ. Άσρών. 34. 'Ιδε έν γένει και Άπκ. Μεθριδ. 103 και όνομα Κάσιον, Β. 36, κεφ. 37 και β. 37, 1, 4 και 5.
6. Στράβ. ΙΑ', Δ', 4, 5.
7. Στρίχ. 731.
8. Στράβ. ΙΑ', Δ', 1.
9. Στράβ. ΙΑ', Δ', 4.
10. Στράβ. ΙΑ', Δ', 1.
11. Πτολεμ. Γεωγρ. Βιβλ. 5, 9.
12. Στράβ. ΙΑ', Δ', 1.

λεπτόν και ισχυρόν, τὸ δ' ἄνω λεπτόν και ἀσθενές. Ἐνίοτε τὸ λίνον ὑποδιαίρεται εἰς 4—5, τάξεις ἀντὶ τριῶν· ἀλλ' ἐν οἰαδήποτε περιπτώσει ἢ ὑποδιαίρεσις δέον γενέσθαι δι' ἕλξης και οὐχι δι' ἀποκοπῆς, καθότι διὰ τοῦ τελευταίου τρόπου τὸ λίνον καθίσταται ἀκατάλληλον πρὸς κλώσιν. Ἡ κανονικὴ διαίρεσις ἐνεργεῖται δι' εὐφυοῦς τίνος μηχανισμοῦ συγκευμένου ἐκ πολλῶν καθέτων τροχῶν και ἐνός κεντρικοῦ μετ' ὠσειδῶν ὀδόντων. Ἡ ἐργασία δὲ πρὸς καθαρισμόν και παραλληλισμόν τῶν ἰνῶν, πρὸς δὲ και ἀποβολὴν τῶν χονδροτέρων ἰνῶν, ἐνεργεῖται δι' εἶδους τινὸς κτενίου, οἱ ὀδόντες τοῦ ὁποίου εἰσι σιδηροὶ ἢ χαλύβδινοι ἐνός μέχρι δύο δακτύλων μήκους και τῶν ὀπίων τὰ ἄκρα εἰσι λίαν κοπτερά, ἐνίοτε δὲ τετράγωνα και στρογγύλα πρὸς καλλίτερον τῶν ἰνῶν ἀποχωρισμόν. Τὰ κτένια ταῦτα ὀριζοντίως διευθετημένα, διέρχονται δι' ὀπῶν σιδηρᾶς ἢ ὀρειχαλκίνοι πλακῶς προσηρμοσμένης ἐπὶ ξυλίνης βάσεως. Δύο ἢ και πλείοτερα τῶν κτενίων τούτων διευθετοῦνται τὸ ἐν παραπλευρῶς τοῦ ἄλλου ἐπὶ σανίδος. Τὰ κτένια ταῦτα ἔχουσιν ἄλλα μὲν λεπτοῦς, ἄλλα δὲ χονδροτέρους τοὺς ὀδόντας. Τὸ λεπτότερον περιέχει χιλίους ὀδόντας. Τὸ λίνον τίθεται κατὰ πρῶτον ἐπὶ τῶν μεγαλειτέρων κτενίων, και δι' αὐτῶν διαχωρίζεται εἰς δύο μέρη εἰς βραχυτρίχον και μακρότρίχον (Short fibre long fibre). Ἡ ἐργασία αὕτη ἐπαναλαμβάνεται μέχρις οὐ ἐπιτευχθῆ τὸ ἐπιζητούμενον μήκος· ἐξ ἑκατῶν λίτρων λίνου 50—60 λίτρα ἐξέρχεται μακρότρίχον, τὸ δὲ ὑπόλοιπον σύγκειται ἐκ βραχειῶν τριχῶν, ξυλιδίων και κοινορτοῦ· ἡ ἐργασία αὕτη ἐνεργεῖται διὰ χειρὸς εἰς τὰ μικρὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐργοστάσια, εἰς τὰ μεγάλα ὁμῶς λινουργεῖα, ἐκτελεῖται διὰ διαφοροῦ μηχανισμοῦ, δι' ἀτμοῦ ἐνεργοῦντος και ὀπίωντος κατὰ τὴν κλωστικὴν τοῦ βράμβακος μηχανῆ Card ἢ Carding Engine. Τοιαῦτα τοιοῦτου μηχανισμοῦ καθαιρούμενον λίνον βελτιοῦται μεγαλῶς ὑφ' ὅσας τὰς ἐπιπέσεις, ἀποχωριζόμενων τῶν βραχειῶν τριχῶν τοῦ κοινορτοῦ και λοιπῶν ἀκαθαρσιῶν· δὲν ἐναπολείπονται δὲ εἰμὴ τρίχες μακρᾶι, λεπταί, ἀπαλαί, ἀργυροειδεῖς και κυτρινωπαί· ἡ μεταβολὴ δ' αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν κοπτερῶν κτενίων, δι' ὧν ἀπεβάλλεται τὸ πλεῖστον τῶν βραχειῶν τριχῶν και ἀκαθαρσιῶν. Τὸ διὰ τοῦ ἀνωτέρω μηχανισμοῦ ἀποχωρισμοῦ βραχυτρίχον λίνον, δὲν εἶναι περιττόν οὐδ' ἀπορίπτεον, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας πάντῃ χρησίμων τῇ βιομηχανίᾳ, καθότι αἱ ἰνες αὐτοῦ μὴ παραλλάσσουσαι πολὺ ἀπὸ τὰς τοῦ βράμβακος, κατεργάζονται και κλώθονται διὰ κλωστικῶν μηχανῶν, ὁμοίων σχεδὸν ταῖς τοῦ βράμβακος, εἰς μίαν λεπτότάτην, ἀλλ' οὐχι και πολὺ ισχυρὰν κλωστήν.

Και τὸ διὰ τοῦ προηγηθέντος μηχανισμοῦ παρασκευασθέν μακρότρίχον λίνον, ἀνάγκη νὰ χωρισθῆ εἰς διαφόρους τάξεις ἀναλόγως τῆς λεπτότητος και τοῦ μήκους τῶν ἰνῶν αὐτοῦ· ἵνα δὲ κατορθωθῆ τοῦτο, ἀπαιτεῖται ἐργασία ἐνεργουμένη

ὑπὸ ἐργατῶν καθημένων ἐμπροσθεν μεγάλης τραπέζης, περιχούσης χώρον πρὸς κατάταξιν τῶν διαφόρων ποιότητων. Οἱ ἐργάται διὰ τῆς ἀφῆς μᾶλλον ἢ διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ διακρίνουσι τὴν λεπτότητα και διαχωρίζουσι τὰς διαφόρους ποιότητας μακροτρίχου λίνου, διακρινόμενας διὰ παλαιᾶς τίνος μεθοδου εἰς 2, 3, 3 1/2, 4, 5, 5 3/4, 6, 6 1/2 κτλ. λίτρων βάρους. Καὶ τὸ βραχυτρίχον δὲ λίνον, ἵνα ἐτοιμασθῆ πρὸς κλώσιν, δέον νὰ ὑποδιαίρεθῆ εἰς διαφόρους ποιότητας.

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας, τὸ λίνον εἶναι ἕτοιμον ὅπως ὑποστῆ τὴν διὰ τῶν προπαρασκευαστικῶν τῆς κλωστικῆς μηχανῶν κατεργασίαν.

Και ἐν πρώτοις δέον αἰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἰσομεγέθεις τρίχες τοῦ λίνου νὰ ἐνωθῶσι και ἀποτελέσωσιν ἐν σῶμα· τοῦτο δ' ἐπιτυγχάνεται διὰ τίνος μηχανισμοῦ μικρὸν παραλάσσοντος ἀπὸ τὸν τοῦ βράμβακος Drawing ἢ Spreading Frame. Διὰ τοῦ μηχανισμοῦ τούτου αἱ ἰνες τοῦ λίνου δι' ἐπανειλημμένης ἕλξης και ἐνώσεως συνεννοῦμεναι συγκροτοῦσιν ἐν σῶμα και ἀποτελοῦσι κανονικὴν τινα ταινίαν, ἥτις διὰ τῆς ἀμέσως ἐπομένης μηχανῆς, Roving, λαμβάνει τὴν πρώτῃν προπαρασκευαστικὴν περιστροφὴν τῆς κλωστής.

Αἱ κλωστικαὶ τοῦ λίνου μηχαναὶ μικρὸν διαφέρουσιν ἀπὸ τὰς τοῦ βράμβακος· ἢ διὰ τῶν ἀτρακτίων ὁμοῦς ἐργασία τοῦ λίνου πρὸς κλώσιν διαφέρει οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν τοῦ βράμβακος, καθότι τὸ λίνον στερεῖται τῆς ἐλαστικότητος τοῦ βράμβακος και τῆς τάσεως τῶν ἰνῶν αὐτοῦ πρὸς συμπύκνωσιν, διὰ τοῦτο ἀνάγκη τὸ λίνον νὰ κλώθεται ὑγρὸν. Ἡ ὑγρασις τοῦ λίνου ἐγένετο μέχρι τινὸς διὰ ψυχροῦ ὕδατος ὑπάρχοντος ἐπὶ τῶν κλωστικῶν τῶν ἀτρακτίων μηχανῶν, διοχετευόμενον καταλλήλως ὅπως ἀπασαί αἱ ἰνες διέρχονται δι' αὐτοῦ ἐσχάτως ὁμοῦς βελτιωθείσης και τελειοποιηθείσης τῆς ἐργασίας ταύτης, ἀντικατέστη και τὸ ψυχρὸν ὕδωρ διὰ θερμοῦ. Τὸ θερμὸν ὕδωρ, θερμοκρασίας 120° διοχετεύεται δι' αὐλακῶς κατὰ μήκος τῆς μηχανῆς· τὸ δὲ λίνον ὑπὸ τῶν προπαρασκευαστικῶν μηχανῶν ἐτοιμασθέν, ὥσπερ ὁ βράμβαξ, διέρχεται διὰ τοῦ θερμοῦ ὕδατος και ἀμέσως διὰ τῶν ἀτρακτίων περιστρεφόμενον, κλώθεται εἰς νῆμα διπλοῦν, τριπλοῦν και τετραπλοῦν κοινῶς ἀποκαλούμενον δίκλωνον, τρίκλωνον, και τετρακλώνον. Καὶ ἐν τῇ κλωστικῇ τοῦ βράμβακος πρὸς ἐνωσιν δύο, τριῶν ἢ τεσσάρων κλωστῶν, γίνεται χρῆσις ὕδατος ὡς ἀνωτέρω· διὰ τοῦ ὕδατος τὸ νῆμα διερχόμενον καθίσταται ὁμαλὸν και κανονικόν, διευκολύνεται δὲ πλείοτερον και ἡ ἐνωσις αὐτοῦ.

Ὁ ἀνωτέρω ἐκτεθεὶς τρόπος πρὸς ἐτοιμασίαν και κατεργασίαν τοῦ λίνου εἶναι ὁ ἀρχαιότερος· κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη διαφοροὶ ἐφευρέσεις και τελειοποιήσεις· οὐ μόνον ἐτροποποιήσαν και ἠλλοίωσαν, οὕτως εἰπεῖν, τοὺς διαφόρους πρὸς ἐξεργασίαν τοῦ λίνου μηχανισμούς, ἀλλὰ και αὐτὰς τὰς τοῦ λίνου ιδιότητας οὐσιωδῶς μετέβαλον· τὸ λίνον ἤδη διὰ διαφόρων χημικῶν ἐνώ-

σεων και διαλύσεων ἐξομοιοῦται τῇ μεταξῇ και τ' ἀπορίπτεα ὡς περιττώματα, ἐκ τῆς ἐξεργασίας μέρη αὐτοῦ, ἐξομοιοῦνται τῷ βράμβακι· δύναται δὲ εἶτε μόνον, εἶτε μετὰ βράμβακος ἢ ἐρίων ἀνκμιγνόμενον νὰ κατεργασθῆ διὰ τῶν κλωστικῶν τοῦ βράμβακος μηχανῶν.

Ἡ τελειοποίησις τῶν μηχανημάτων ἐν γένει και ἡ πρόοδος τῶν τεχνῶν και ἡ μετ' αὐτῶν συναφεία τῆς χημείας, οὐ μόνον ἠλλοίωσαν τὰς ποιότητας τῶν ὑφανσίμων ἰλῶν και ἐπομένως τῶν ὑφασμάτων ἐν γένει, ἀλλὰ συνπέφερον και τὴν νοθείαν αὐτῶν· καθότι, ἐνῷ ἄλλοτε ἠδύνατό τις ἀδιστακτικῶς νὰ εἴπῃ ὅτι ἠγόρασεν ἐκλεκτὴν ποιότητα λινῶν ὑφασμάτων ἢ μεταξωτῶν ἢ μαλλίνων, ἤδη και ὁμᾶλλον πεπειραμένος και ἐξησηκήμενος ὀφθαλμὸς εἰδήμονος δυνατόν ν' ἀπατηθῆ· διότι ἡ χημεία κατῴρωθσε διὰ τῶν διαφόρων αὐτῆς οὐσιῶν, διὰ τῆς διαλύσεως και ἐνώσεως αὐτῶν νὰ ἐξομοιώσῃ τὸν μὲν βράμβακα τῷ ἐρίῳ, τὸ δὲ λίνον τῇ μεταξῇ· ἀγοραζῶν δὲ τις σήμερον οἶονσι μᾶλλινὰ ὑφάσματα και πεπεισμένος ἴσως ὅτι ταῦτα εἰσὶν ἐξ ἄγνων και ἐκλεκτῆς ποιότητος ἐρίων δι' ἀναλύσεως χημικῆς μόνον θὰ πεισθῆ ὅτι ταῦτα δὲν ἐμπεριέχουσιν εἰμὴ κατὰ τὸ ἥμισυ, τοῦλάχιστον κατὰ τὸ ἐν τρίτον, βράμβακα, ὅστις μάλιστα ἀπέδειχθη ὅτι διευκολύνει τὴν ὑφανσιν τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων· τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει και εἰς τὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα, περιέχοντα ἱκανὴν ποσότητα λίνου δυναμένου νὰ ἐξομοιωθῆ τῇ μεταξῇ διὰ χημικῆς ὁδοῦ.

Κλωστικὰ τοῦ λίνου ἐργοστάσια τὸ πρῶτον ἰδρύθησαν πρὸ ὀγδοηκόντια περίπου ἐτῶν ἐν τῇ πόλει Darlington πόσον δὲ ἀνεπτύχθη και ἐτελειοποιήθη ἡ λινουργικὴ τέχνη ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς καταστατικῆς τῆς ἐξαγωγῆς λινοκλωστῶν. Κατ' ἔτος παρατηρεῖται σημαντικὴ αὐξήσις παραγωγῆς λινοκλωστῶν και λινῶν ὑφασμάτων, τοῦθ' ὅπερ ἀποδοτέον εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῆς ποιότητος αὐτῶν ἀπὸ τῆς τῶν ἄλλων ἐθνῶν. Τὰ πλείοτερα λινοκλωστήρια ἐν Ἀγγλίᾳ εὐρίσκονται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Yorkshire καθὼς και ἐν τῇ Lancashire, Dorset, Durham και Salop. Καὶ ἐν μὲν τῇ Σκωτίᾳ, ἔδρα τῆς λινουργικῆς βιομηχανίας εἶναι ἡ πόλις Dundee, ἐν δὲ τῇ Ἰρλανδίᾳ, ἡ Belfast.

Ἡ βιομηχανία τοῦ λίνου ἐρχομένη κατόπιν τῆς τοῦ βράμβακος, θεωρεῖται εἰς τῶν σπουδαιότερων βιομηχανικῶν κλάδων ἐν Ἀγγλίᾳ.

N. ΣΠΡΟΚΙΑΔΗΣ.

ΣΗΜ. ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ. — Ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Τουρκοκρατίας τὸ λίνον ἐκαλλιεργεῖτο ἐν Σεπολίοις, ἐκεῖ που δὲ ὑπῆρχε και ἡμεγάλη ξυλινὴ ὀδοντωτῆ μηχανή, ἐπίσης και ἀπλοῦστατῆ δεξαμενῆ.

Ἐκ τῆς ἐν λόγῳ μηχανῆς ἐνεπνεύσθη ὁ γράψας τὸ γινώσκον δημῶδες ἀνιγμα :

Κίτω ἔς τὴν Ἁγίᾳ Βιρβάρᾳ
εἶναι μὴ ἐυλογαθῆρα,
και χτυπάει τὰ δόντια τῆς
και πέφτουν ἢ κουνιάδας τῆς.